

10. évfolyam

Órakeret: 72 óra

Az éves óraszám felosztása:

Isten-én témakör	10
Én témakör	5
Emberi kapcsolataim témakör	14
Egyház témakör	7
Társadalom témakör	7
Teremtett világ és tárgyi környezet témakör	10
Világvallások, vallási jelenségek témakör	7
Összefoglalás, számonkérés	12

Tematikai egység	Isten-én	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Személyes tapasztalatok a hit, bizalom, engedelmesség kérdéseiben, például: mit jelent a szülőknek való engedelmisség, mennyire bízhatok a barátaimban, kinek mit hiszek el. Esetleg önálló tapasztalatok ezekről az Istennel való személyes kapcsolatban.	
Tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló megértse az elhívás, a hit, a bizalom, az engedelmisség fogalmait. Tudja alkalmazni ezeket a fogalmakat saját életkérdéseire nézve. Ismerje meg a Biblia tanítását ezekről a fogalmakról az ősszülők történeteinek keresztül.	
Témák, fejlesztési követelmények <i>Ki vagyok én Istennek? Ki Isten nekem?</i> Mi az elhívás? Milyen formái vannak? Mit jelent a hit? A hit ugrás a biztosból a bizonytalanba? Mit jelent a bizalom? Bizalom Istenben, a bizalom megrendülése. Mit jelent az engedelmisség? Isten ígérete. Hogyan valósul meg Isten ígérete az ősszülők életében?		Kapcsolódási pontok <i>Irodalom:</i> istenes versek
Kulcsfogalmak elhívás, hit, bizalom, engedelmisség, ígéret, kegyelem, megtérés		

Tematikai egység	Én	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	A tanuló már foglalkozott saját testi, szellemi és hitbeli erejének és korlátainak megismerésével, valamint elgondolkodott a születés és elmúlás, az élet és a halál kérdéseiről.	

Tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló gondolja át a keresztény tanításról és életformáról szerzett ismereteit, fedezze fel ezek kapcsolatát saját életének fő értékeihez. Tanulja meg használni belső világát, hitét a keresztény felnőtté válás útján éppúgy, mint az életkérdések megválaszolásakor. Ismerje fel az élet értelméről és az élet céljáról szóló kérdés tartalmát és szerepét életében.	
Témák, fejlesztési követelmények <i>Mi az életem értelme?</i> Mi az életem célja? Melyek lehetnek rövidtávú életcélok? Van-e rövid távú életcél hosszú távú nélkül? Lehet-e életcél nélkül élni? Az elhívásra való válasz jelöli ki az életcél, vagy fordítva? Képes vagyok-e betölteni a célt? Van-e célja vagy értelme a céltalan vándorlásnak? Lehet-e cél az utolsó pillanat? Mit ér az élet?	Kapcsolódási pontok <i>Irodalom:</i> irodalmi szemelvények és életpéldák az életcél, élet értelme kérdéseihez	

Tematikai egység	Emberi kapcsolataim	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	A tanulónak van kapcsolati kultúrája. Érti és tudja használni a társas lény fogalmát. Meg tudja látni a közösségformáló erőket. Ismeri ezek bibliai megalapozását.	
Tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az egység célja, hogy a tanulót segítse a családi életre való felkészítésben mind a párválasztás, családi élet és gyermekvállalás kérdéseinek tárgyalása által, mind az ezekhez kapcsolódó krízisjelenségek megvitatása során. A tanuló ismerje meg, hogy mit tanít a Biblia a párkeresésről, a házasságról, a gyermekvállalásról, a családról, a válásról, a szexualitásról és számos más párkapcsolati kérdéssről. Ismerje fel, hogyan segítik mindezek a tanítások és a bibliai személyek történetei saját kérdéseinek felismerését és megválaszolását. Lássa meg, hogy a Biblia hogyan védi az életet és a közösségi formákat.	
Témák, fejlesztési követelmények <i>Ki a társam? Hogyan leszek én társ?</i> - Párválasztás kérdései: Milyen a testképem? Milyen dimenziói vannak a nemi érésnek? Milyen az, amikor a társamat megválasztják nekem? Megéri-e érte egyedül lenni évekig? Hogyan lehet jól kézbe venni a saját sorsunkat a párválasztás terén? - Házasság kérdései: Lehet-e olyan a párkapcsolatunk, mint a mesében? Mit jelent a vágy és vezeklés? Van-e bűnbánat és új kezdet a házasságban? Milyen legyen az indulás és a közös út? Ajándék a gyermek? Hol az ajándék, ha nem születik gyerek? Gyermekvállalás, meddőség, örökbefogadás - Krízisek: Ajándékként látjuk a gyermeket? Melyek az abortusz-kérdés legfőbb szempontjai? Váljanak el? Jézus és az élet rendjének védelme. Együtt, de nem házasságban? Teljes élet egyedül?	Kapcsolódási pontok <i>Biológia:</i> testi fejlődés, testkép, testi érés, meddőség <i>Társadalomismeret:</i> házasság, válás, élettársi kapcsolat, örökbefogadás, abortusz	

Hogyan fordulunk a homoszexualitáshoz? Miért rossz a pornográfia?	
Kulcsfogalmak testkép, énkép, társ, párválasztás, párkapcsolat, házasság, gyermekvállalás, meddőség, örökbefogadás, gyermeknevelés, válás, abortusz, szexualitás, homoszexualitás, szingli lét, életvédelem	

Tematikai egység	Egyház	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	A tanuló már ismeri a Biblia szerkezetét, felépítését és könyveit. Tudja, mit jelent az örömhír, és érti, hogy azt nem csak az evangéliumok lapjait olvasva találhatja meg.	
Tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Értse meg, hogy a Biblia a kereszténység normája és forrása. Tanulja meg a kánon kialakulásának történetét. Tudjon különbséget tenni a bibliértelmezések között, s tudja azokat alkalmazni egy-egy szövegre vonatkozóan. Lássa meg a bibliafordítások szerepét és eredményeit, de értse meg azok nehézségeit is. Találkozzon konkrét bibliafordításokkal, magyar nyelvű fordítások esetében többet is ismerjen meg.	
Témák, fejlesztési követelmények <i>Hogyan lett a Biblia az egyház könyve?</i> Kánon kialakulása, egyházak és Bibliák, apokrif iratok. Inspiráció és szerkesztői munka a Bibliában. Egy Biblia, sokféle értelmezés: fundamentalista, történetkritikai és megszólító értelmezés. Bibliafordítások régen és ma, különböző kultúrákban és kontextusban.		Kapcsolódási pontok <i>Irodalom:</i> szövegértelmezési irányzatok, fordítási szempontok
Kulcsfogalmak kánon, apokrif irat, inspiráció, írásmagyarázat, bibliaértelmezés, fundamentalista értelmezés, történetkritikai értelmezés, megszólító értelmezés, bibliafordítások		

Tematikai egység	Társadalom	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	A tanuló ismer szabályrendszereket és törvényeket, az általuk előírt kötelezettségeket és a biztosított védelmet.	
Tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló értse meg a tízparancsolat szerepét és helyét Izrael életében, s a mi mindennapjainkban. Fedezze fel a tízparancsolat közösséggé formáló erejét, az általa biztosított értékrendet, s a fegyelmező és szabadságot adó szerepét. Ismerje meg az egyes parancsolatok jelentését és értelmét, célját és hasznát.	
Témák, fejlesztési követelmények <i>Mi a törvény?</i> Kire bízuk életünket? Hogyan viszonyulunk Istenhez? Mit gondolunk a szüleinkről és a vezetőkről? Mit jelent a gyilkolás, lopás, paráznaság? Miről árulkodnak szavaink? Mire vezet az irigység és a rivalizálás?		Kapcsolódási pontok <i>Történelem, természettudományok:</i> szabályok, törvények
Kulcsfogalmak tízparancsolat, kőtábla, parancsolatok, norma, felebarát		

Tematikai egység	Teremtett világ és tárgyi környezet	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A tanuló egyéni tapasztalatai a jó és a rossz jelenlétéről az életében és az egész világban. Az élet és a világ kezdetére vonatkozó létkérdései, a bűn kezdetére és annak következményére vonatkozó kérdései. Személyes élmények a verbális kommunikáció nehézségeiről, akadályairól.	
Tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló tisztában legyen a teremtéstörténetek elbeszéléseivel, azok céljával és szerepével. Ismerje meg a teremtéstörténetek hitvalló jellegét, fedezze fel, hogyan használják a teremtéstörténetek koruk világképét, s értsék meg, hogyan illeszkednek a mai tudományos elméletekhez.</p> <p>A tanuló ismerje meg a bibliai őstörténet válaszát a rossz eredetének kérdésére, a bűn kialakulásának és következményének problematikájára. Fedezze fel az őstörténetben is Isten szeretetét és gondoskodását, melyet az egész teremtett világgal kötött szövetségében mutat meg nekünk.</p> <p>A tanuló értse meg a góg szerepét a bűn elterjedésében, valamint lássa meg a verbális kommunikáció nehézségeit s ezek következményeit. Anyanyelvi szókincse, s ezáltal kommunikációja fejlődjön a bibliai szövegek megismerése által.</p>	
Témák, fejlesztési követelmények <i>Isten teremtette a világot?</i> „Első” és „második” teremtéstörténetek, azok kortörténeti háttére. Bibliai teremtéstörténetek és a kor tudományos világképe. Bibliai teremtéstörténetek és mai tudományos világkép. Őstörténet: bűnbeesés, a bűn a világban, a bűn elterjedése. Özönvíz, Isten szövetsége a teremtett világgal. Verbális kommunikáció: Bábeli torony, bábéli zűrzavar.		Kapcsolódási pontok <i>Természetismeret:</i> a természeti környezet megfigyelése <i>Természettudományok:</i> a világ keletkezéséről szóló tudományos elméletek <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> verbális kommunikáció
Kulcsfogalmak teremtéstörténet, világkép, kortörténet, őstörténet, bűnbeesés, bűn, szövetség, góg, kommunikáció		

Tematikai egység	Világvallások, vallási jelenségek	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	A tanuló ismeri a kereszténységet, mint világvallást jellemző legalapvetőbb tanításokat, s az egyes ember életére hatással lévő lényegi elemeit. Ismeri a Biblia szerkezetét, felépítését.	
Tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló lássa meg a kereszténység, a zsidóság és az iszlám világvallások közös elemeit és különbségeit. Értse meg, miben áll a kereszténység legnagyobb különbsége a másik két világvalláshoz viszonyítva. Tanulja meg, mit jelent a szövetség, s ez milyen formákban fordul elő a Bibliában. Lássa konkrét példán keresztül egy mai zsidó és iszlám közösség vallási életét.	
Témák, fejlesztési követelmények <i>Zsidóság, iszlám</i> Zsidóság: ígéret és szövetség, a héber Biblia és a Talmud, antiszemitizmus.		Kapcsolódási pontok <i>Társadalomismeret</i>

Iszlám: Ábrahám és a monoteizmus az iszlámban, Korán és Saría, iszlám hit- és vallásgyakorlat.	
Kulcsfogalmak szövetség, Talmud, zsidóság, antiszemitizmus, iszlám, Korán	

Témakörök, témák és a hozzájuk tartozó bibliai részletek az éves feldolgozás sorrendjében:

Témakör	Téma	Bibliai alap
Teremtett világ <i>Isten teremtette a világot?</i>	Miről szól a teremtéstörténet?	A világ, az állatok és az ember teremtése (1Móz 1,1-2,4a)
	Hitvallás fogságban	A világ, az állatok és az ember teremtése (1Móz 1,1-2,4a)
	Háromezer éves teremtéstörténet ma?	Kezdetben (1Móz 1,1)
	Az ember kapcsolatai	Az első ember az Éden kertjében (1Móz 2,4b-25)
	Az első kérdés	A bűnbeesés (1Móz 3)
	Az első haláleset	Káin és Ábel (1Móz 4,1-15)
	Az első katasztrófa	Az özönvíz, Isten szövetsége a világgal (1Móz 6,9-9,17)
	Kommunikációs zavar	Bábel tornya (1Móz 11,1-9)
Isten-én <i>Ki vagyok én Istennek? Ki Isten nekem?</i>	Hit	Ábrahám elhívása (1Móz 12,1-9)
	Bizalom, a bizalom megrendülése	Ábrahám és Sára Gerárban (1Móz 20)
	Kölcsönös kapcsolat Istennel?	A romlott Sodoma (1Móz 18,16-19,29)
	Ígélet	Ábrahám hite (1Móz 15,1-7; 16; 17,1-18,15)
	Engedelmesség	Isten próbára teszi Ábrahám hitét (1Móz 22,1-19)
	Testvérharc	Észau és Jákób (1Móz 25-28)
	Harc Istennel, emberekkel és önmagammal	Jákób (1Móz 29; 32-33)
	Álom és ébredés	József és testvérei (1Móz 37)
	Szembeesülés és bűnbánat	József Egyiptomban (1Móz 39-42)
	Megtérés és kiengesztelődés	József és testvérei (1Móz 45-47)
Egyház <i>Hogyan lett a Biblia az egyház könyve?</i>	Megszólító értelmezés	Sámuel elhívása (1Sám 3,1-10)
	Fundamentalista értelmezés	Az etióp kincstárnok megtérése (ApCsel 8,26-40)
	Történetkritikai értelmezés	„mindennek pontosan utánajártam” (Lk 1,1-4)
	Kanon kialakulása	Jeremiás leírhatja jövődöléseit (Jer 36)

	Kánonon kívüli iratok Bibliafordítások	„minden nyelv vallja...” (Fil 2,11)
Én <i>Mi az életem értelme?</i>	Miért jöttem a világra? El tudom-e érni a célt? A biztos cél Az elveszített cél A beteljesült cél	Mózes születése és ifjúkora (2Móz 1-2) Mózes elhívása, tíz csapás (2Móz 3; 4; 7-12) Pusztai vándorlás, Izrael a Sínai hegynél (2Móz 15-17) Mózes kémeket küld Kánaánba, a nép zúgolódása és bűnhődése (4Móz 13-14) Mózes éneke és halála (5Móz 32-34)
Társadalom <i>Mi a törvény?</i>	Miről szól az első kőtábla? Szülőkkel való kapcsolatunk Mit jelent ölni, lopni, paráználkodni? Mi a hazugság? Irgyság és rivalizálás	1-3. parancsolat (2Móz 20,1-11) 4. parancsolat (2Móz 20,12) 5-7. parancsolat (2Móz 20,13-15) 8. parancsolat (2Móz 20,16) 9-10. parancsolat (2Móz 20,17)
Emberi kapcsolataim <i>Ki a társam? Hogyan leszek én társ?</i>	„Amikor választják nekem” „Amikor megéri érte egyedül lenni évekig” „Amikor kézbe veszi a sorsát” Házasság: „Mint a mesében”? „Vágy és vezeklés” Elég jó család? Ajándék a gyermek? Váljanak el? „Teljes élet egyedül”? Testkép Szexualitás Énképek	Izsák és Rebeka (1Móz 24) Jákób, (Lea,) Ráhel (1Móz 29) Ruth és Boáz (Ruth könyve) Saul, Dávid, Míkal (1Sám 18-19; 25, 2Sám 6,14-22) Dávid és Betsabé (2Sám 11-12) A keresztény család (Kol 3,12-25) Sámuel születése (1Sám 1) Kérdés a házassági elválásról? (Mk 10,1-12) Hajadonok, nőtlenek (1Kor 7,17) A test lámpása (Mt 6,22-23) Énekek éneke Szeretethimnusz (1Kor 13)
Világvallások <i>Hol vannak a határait?</i>	Zsidóság: ígélet és szövetség Zsidóság: kinyilatkoztatás és a héber Biblia és a Talmud Kitalált ellenség: antiszemitizmus Iszlám: Ábrahám és a monoteizmus az iszlámban Iszlám: Korán és Saría	„az üdvösség a zsidók közül támad” (Jn 4,22b) „Halld meg, Izrael” (5Móz 6,4) Ki a felebarátom? (Lk 10,29) Izmael születése (1Móz 16,15) „Szemet szemért” (2Móz 21,24-25)

	Az iszlám hit- és vallásgyakorlat	Imádkozás (1Thessz 5,17)
	Iszlám vallás néhány kérdése	(Ézs 11,9)

Minimum-követelmények:

Tudja összefoglalni az őstörténet elbeszéléseit és fő üzenetüket.

Tudja, hogy ki volt Ábrahám, Izsák, Jákób, József és Mózes, s tudjon elmondani legalább egy-egy hozzájuk kapcsolódó történetet vagy eseményt. Tudja, hogy mi az ígélet, a kivonulás és a szövetség jelentősége a zsidó vallásban.

Ismerje a Biblia szerkezetét, kialakulásának legfontosabb szakaszait, és tudjon tájékozódni benne.

Tudja elmondani a Tízparancsolatot, s az egyes parancsolatok pár mondatos magyarázatát.

Ismerjen legalább két bibliai példát a család témakörében.

Ismerje a zsidó és az iszlám vallás alapjait.